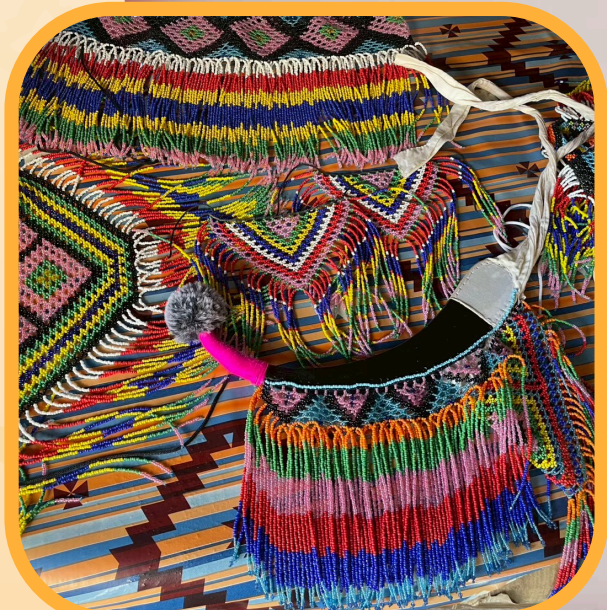
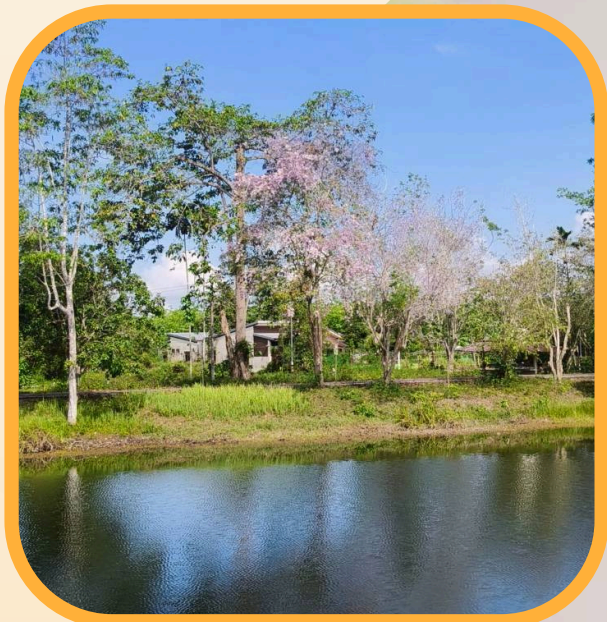

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปื้ยะ

ติดตามข้อมูลข่าวสารได้ที่

 www.keophia.go.th

 อบต.เกาะเปื้ยะ จ.ตรัง

 หรือโทร 0-7557-5677

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีต ประเพณีอันดีงามของ ท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาชน ชุมชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วน ร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญา ไทย มีความสำคัญอย่างยิ่งช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุล ระหว่าง คนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ ตามยุค

สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปื๊ยะ ได้เล็งเห็น ความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจบุคคลสำคัญของท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลภูมิปัญญา ท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านของตำบลเกาะเปื๊ยะ เพื่อเป็นการสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และเพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ต่อไป

สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา)
องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปื๊ยะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความหมายฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑
ด้านเกษตรกรรม	๒
ด้านหัตถกรรม	๓
ด้านการแพทย์ไทย	๕
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗
ด้านศิลปกรรม	๘
ด้านภาษาและวรรณกรรม	๙
ด้านอื่น ๆ	๑๐
ตารางสรุปฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๙

ความหมายฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พินความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้อง กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๘ สาขา/ด้าน ดังนี้

สาขาที่ ๑ ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

สาขาที่ ๔ ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแดด) เป็นต้น

สาขาที่ ๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

สาขาที่ ๖ ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

สาขาที่ ๗ ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

สาขาที่ ๘ ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเกษตรกรรม

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

เกษตรผสมผสาน

๒. สถานที่ตั้ง

๕๖ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางสาวปวิณทกานต์ ไชยวัฒน์

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๙๕-๕๑๙๖๑๖๔

๕. การดำเนินงาน

เกษตรผสมผสาน คือ การทำเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่เดียวกัน โดยกิจกรรมต่าง ๆ เกื้อกูลกันเป็นวงจร ใช้ทรัพยากรธรรมชาติคุ้มค่าที่สุด ลดการพึ่งพาภายนอก เพิ่มความยั่งยืน และลดความเสี่ยงด้านรายได้

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปาะ

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

ร้อยลูกปัดมโนราห์

๒. สถานที่ตั้ง

๑๒๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางอารีย์ ชูช่วย

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๙๐-๒๗๙๑๒๖๑

๕. การดำเนินงาน

การร้อยลูกปัดมโนราห์ เป็นงานฝีมือที่ทำจากลูกปัดพลาสติกสังเคราะห์ ประกอบด้วยลูกปัดสีที่เป็นความเชื่อโบราณ ได้แก่ สีแดง เหลือง ขาว น้ำเงิน เขียวเข้ม และ ส้ม วิธีการทำ กำหนดและออกแบบรูปทรงและลวดลาย นำไนลอน เบอร์ ๑๕ มาขึงให้ตึงแล้วร้อยด้วยเทคนิคพิเศษ ที่เรียกว่า การขึ้นลาย ต่อมา มีการประยุกต์จากการร้อยลูกปัดมโนราห์แบบเดิมมาเป็นการร้อยลูกปัดมโนราห์เป็นเครื่องประดับต่าง ๆ เช่น สร้อยคอ ต่างหู แหวน พวงกุญแจ รวมถึงชุดมโนราห์ร่วมสมัย โดย ๑ ชุด ใช้ลูกปัดในการร้อยประมาณ ๒ กิโลกรัม ประกอบด้วย ๕ ชิ้น คือ ปา ๒ ข้าง ปั้งคอ ๒ ชิ้น และพานอก ๑ ชิ้น

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

สานสาตคล้า

๒. สถานที่ตั้ง

๑๑/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางแดง ศรีพล

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๙๓-๐๕๐๑๕๖๐

๕. การดำเนินงาน

“สาตคล้า” หรือเสื่อคล้า เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่ปัจจุบันกำลังจะกลายเป็นตำนานเพราะไร้คนสานต่อ อีกทั้งต้นคล้านั้นหายาก อย่างไรก็ตาม นางแดง ศรีพล หรือคุณยายแดง อายุ ๘๗ ปี ได้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้ไว้ โดยขั้นตอนการสานสาตคล้านั้น ต้องนำต้นคล้ามาผ่าออกเป็น ๒ ซีก แล้วนำไปตากแดดตากน้ำค้างไว้ จากนั้นนำต้นคล้าที่ผ่าซีกไว้มารีดให้แตก เพื่อนำไปสานต่อไป โดยเสื่อผืนเล็ก ๑ ผืน (๓ สอก) จะใช้ต้นคล้าประมาณ ๓๕ ต้น ส่วนเสื่อผืนใหญ่ ๑ ผืน จะใช้ต้นคล้าประมาณ ๖๐ ต้น

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทย

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

หมอพื้นบ้าน (หมอกระดุก)

๒. สถานที่ตั้ง

๓๕ หมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นายเจษฎ์ สีนวน

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๘๗-๘๘๖๘๖๘๙

๕. การดำเนินงาน

นายเจษฎ์ สีนวน เป็นผู้ได้รับหนังสือรับรองการเป็นหมอพื้นบ้าน ในลักษณะ ประเภท หรือ กรรมวิธี ของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย หมอกระดุก ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการรับรอง หมอพื้นบ้าน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเริ่มทำมาเป็นระยะเวลา ๑๓ ปี รักษากระดุก เอ็น จับเส้น ด้วยน้ำมันมะพร้าว และเครื่องมือแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจุบันมีทะเบียนการรักษาหมอพื้นบ้าน จากการทำงานร่วมกันกับ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทย

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

หมอนวดเพื่อสุขภาพ

๒. สถานที่ตั้ง

๔๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นายสมบัติ เพียงทอง

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๙๓-๗๑๕๕๑๘๒

๕. การดำเนินงาน

การนวดเพื่อสุขภาพ เป็นการนวดที่สามารถนวดได้ทุกคน รวมถึงผู้สูงอายุ ช่วยกระตุ้นระบบของร่างกายให้ผ่อนคลาย เพิ่มการไหลเวียนของเลือด ช่วยให้การนอนหลับดีขึ้น โดยนายสมบัติ เพียงทอง เริ่มเรียนรู้วิธีการนวดมาจากสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เริ่มต้นการนวดเพื่อสุขภาพมาเป็นระยะเวลา ๕ ปี เป็นการนวดจับเส้นแบบเฉพาะจุด และแบบนวดได้ทั้งตัว นอกจากนี้ยังได้คิดค้นภูมิปัญญาเครื่องนวดตัวที่ทำจากไม้ สามารถใช้งานได้จริง

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ หนองน้ำสาธารณะหนองปรือ

๒. สถานที่ตั้ง

หนองน้ำสาธารณะหนองปรือ หมู่ที่ ๖ ตำบลเกาะเปียง
อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปียง

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๗๕-๕๗๕๖๗๗

๕. การดำเนินงาน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ หนองน้ำสาธารณะหนองปรือ เป็นการพัฒนาพื้นที่และสิ่งแวดล้อมซึ่งดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อปรับปรุงหนองน้ำสาธารณะให้เป็นแหล่งน้ำที่ยั่งยืน เป็นการดำเนินงานที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา สำหรับกักเก็บน้ำไว้เพื่อใช้อุปโภคบริโภค ตลอดจนส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปกรรม

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

มโนราห์

๒. สถานที่ตั้ง

๓๕ หมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นายเจษฎ์ สีนวน

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๘๗-๘๘๖๘๖๘๙

๕. การดำเนินงาน

มโนราห์ หรือ โนรา เป็นศิลปะการแสดงที่ยังคงปรากฏในวัฒนธรรมปักษ์ใต้ ประกอบด้วย การรำ การขับร้อง มักเชื่อมโยงกับพิธีกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อในชุมชน โดย นายเจษฎ์ สีนวน ได้เริ่มหัดรำมโนราห์ตอนอายุ ๗ ปี และมีโรงมโนราห์ชื่อว่า คณะมโนราห์เจษฎ์ สีนวล บ้านเทิงศิลป์ ปัจจุบันมีลูกศิษย์ในโรงมโนราห์ประมาณเกือบ ๔๐ คน

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านภาษาและวรรณกรรม

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

ขับกลอนมโนราห์

๒. สถานที่ตั้ง

๑๘/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นายทอง คงสุข

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

-

๕. การดำเนินงาน

นายทอง คงสุข เริ่มตั้งวงมโนราห์ ตอนอายุ ๕๐ ปี ปัจจุบันอายุ ๘๕ ปี เป็นทายาทของเจ้าของภูมิปัญญา “มโนราห์แจ่ม” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มโนราห์แสงทอง” ทำนองการขับบทกลอนหรือขับบทวรรณกรรมประกอบการรำโนราห์ของภาคใต้ เป็นศิลปะที่มีความโดดเด่น เฉพาะตัว มีท่วงทำนองจังหวะ ลีลาในการขับบทที่มีความหลากหลาย โดยรูปแบบการขับกลอนมโนราห์ ได้แก่ ทำนองขับบทปากเปล่า (ไม่มีดนตรี) มักใช้ในช่วงพิธีกรรม หรือการกล่าวบทไหว้ครู ทำนองขับบทที่มีดนตรีประกอบ ใช้เครื่องดนตรี เช่น กลองโนรา, ทับ, โหม่ง, ปี่, ฉิ่ง เพื่อสร้างจังหวะ และกลอนแปดโนรา/หนังตะลุง

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (อาหาร)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงผู้สูงอายุบ้านโคกมะม่วง

๒. สถานที่ตั้ง

๙๖/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางศรีไพร บุชราภรณ์

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๘๑-๐๗๘๘๕๖๖

๕. การดำเนินงาน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงผู้สูงอายุบ้านโคกมะม่วง โดยมี นางศรีไพร บุชราภรณ์ เป็นประธาน เป็นกลุ่มที่มีการรวมตัวกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๑๑ คน ดำเนินการผลิตและจำหน่ายเครื่องแกงวัตถุดิบ สดใหม่ มีกระบวนการผลิตที่สะอาด ถูกหลักอนามัย ไม่ใส่สารกันบูด ไม่ใส่ผงชูรส ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ที่มีทั้งเครื่องแกงส้ม เครื่องแกงคั่วพริก และเครื่องแกงกะทิ จะเริ่มจากการนำวัตถุดิบที่เป็นสมุนไพรพื้นบ้านเช่น ขมิ้น ตะไคร้ พริกไทย พริกแห้ง กระเทียม ที่หาซื้อมาจากชาวบ้านในชุมชน และวัตถุดิบบางอย่างที่ในชุมชนไม่มีก็ต้องสั่งซื้อมาจากตลาด เช่น กระเทียม ก่อนจะนำวัตถุดิบมาบดจะต้องเอาวัตถุดิบมาล้างทำความสะอาดทุกอย่าง ก่อนที่จะนำวัตถุดิบไปคลุกเคล้าตามสูตรและสัดส่วนที่ทางกลุ่มคิดค้นขึ้นมาเอง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (อาหาร)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

ขนมจีนเส้นสดแป้งสาकु บ้านวังตะเคียน

๒. สถานที่ตั้ง

๖๘ หมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางช่อนกลิ่น รัตนะ

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๖๑-๕๔๘๐๘๙๔

๕. การดำเนินงาน

ความเป็นมาภูมิปัญญาขนมจีนเส้นสด เริ่มเมื่อปี ๒๕๕๖ จากการเข้าร่วมโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านวังตะเคียน หมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะเปียง โดยการนำแป้งสาकुมาผลิตเป็นเส้นขนมจีน เนื่องจากแป้งสาकुนั้นมีประโยชน์มาก เมื่อนำมาผลิตเป็นเส้นขนมจีน จะได้เส้นที่นุ่ม รสชาติอร่อย เมื่อนำไปรับประทานกับน้ำยาขนมจีนต่าง ๆ เช่น น้ำยากะทิ แกงไตปลา จะเข้ากันได้ดี โดยเฉพาะเมื่อรับประทานกับผักพื้นถิ่น ที่สดใหม่ และปลอดภัย ๑๐๐%

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านอาหาร)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

การทำขนม (ขนมบ้า ขนมนรุ)

๒. สถานที่ตั้ง

๑๔๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางจันทร์พร คงแก้ว

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๙๐-๒๔๔๑๑๕๗

๕. การดำเนินงาน

ขนมบ้า เป็นขนมที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในเทศกาลเดือนสิบของชาวภาคใต้ ซึ่งใช้ในการทำบุญและพิธีตั้งเปรต ในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นขนมที่ทำมาจากมันเทศ ผสมกับแป้ง และน้ำตาล นวดคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วคลึงให้เป็นลูกกลมๆ หรือทำแบบแบนๆ คล้ายลูกสะบ้า ขนมบ้าเป็นสัญลักษณ์แห่งบุญแทนลูกสะบ้า ใช้สำหรับ “เล่นบ้า” ซึ่งได้ละเล่นในสมัยก่อน จึงทำขึ้นเพื่ออุทิศผลบุญให้ “ตายาย” ที่ล่วงลับไปแล้ว ส่วนขนมนรุ หรือ ขนมนิดชา เป็นขนมที่ใช้ในงานบุญสารทเดือนสิบในภาคใต้เช่นกัน ซึ่งเชื่อว่าขนมชนิดนี้เป็นสัญลักษณ์แทนเงิน เปรียบเสมือนการส่งเงินให้บรรพบุรุษให้ใช้ในอีกภพภูมิหนึ่ง ถือเป็นพิธีกรรมและความเชื่อของแต่ละท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา นางจันทร์พร คงแก้ว เริ่มทำขนมบ้า และขนมนรุ มาเป็นระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปี และได้มีการตั้งขายหน้าร้านในช่วงเทศกาลเดือนสิบ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านอาหาร)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

การทำยาหมอม

๒. สถานที่ตั้ง

๒๙ หมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางหนูเอียด ชูช่วย

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

-

๕. การดำเนินงาน

"ยาหมอม" ขนบโบราณจากภาคใต้ที่หาทานยากในปัจจุบัน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วยเนื้อเหนียว เหนียว รสหวานปานกลาง การกวนยาหมอมต้องใช้ความพิถีพิถันและแรงงานจำนวนมาก จึงถือเป็นขนมที่มี ศักดิ์ศรีสูง ลักษณะคล้าย "กะละแม" แต่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเรื่องของวัตถุดิบและวิธีการทำ โดยเริ่มทำ มาเป็นระยะเวลานานกว่า ๔๐ ปี และมีความพิเศษตรงที่ใช้แป้งที่ไม่เองในการทำ ซึ่งจะให้เนื้อสัมผัสที่เนียน นุ่ม เหนียว และหอมกว่าแป้งสำเร็จรูป การทำยาหมอมแต่ละครั้งใช้เวลาในการทำประมาณ ๒ ชั่วโมง หรือนานกว่านั้นขึ้นอยู่กับปริมาณที่ทำในแต่ละครั้ง

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปาะ

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านความเชื่อ)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

ยาล้างสารพิษ

๒. สถานที่ตั้ง

๖๘ หมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

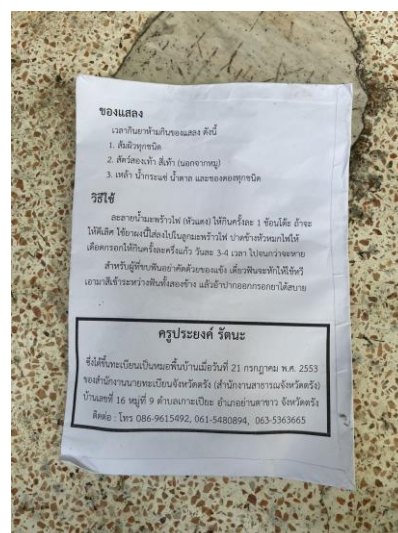
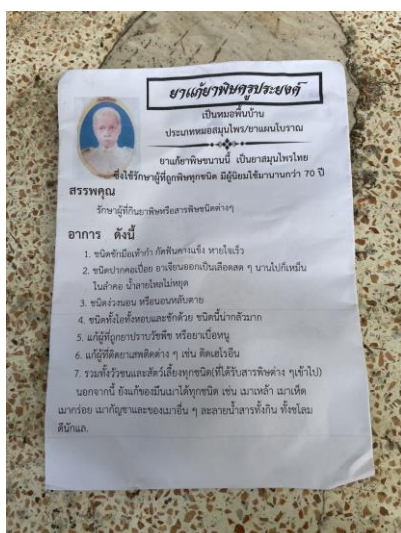
นางช่อนกลิ่น รัตนะ

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๖๑-๕๔๘๐๘๙๔

๕. การดำเนินงาน

ยาล้างสารพิษ หรือ ยาแก้ยา เริ่มทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๑ รวมระยะเวลานานกว่า ๑๖ ปี เป็นสูตรต้นตำรับยาที่รับต่อมาจากบิดา ครูประยงค์ รัตนะ ซึ่งปัจจุบันท่านได้เสียชีวิตแล้ว ตัวยาทำมาจากสมุนไพรหลายชนิดที่ขึ้นชื่อเรื่องการถอนพิษหรือล้างสารพิษที่สะสมในร่างกาย รักษาโดยการนำตัวยาละลายกับน้ำมะพร้าว แล้วกลั้วคาถาอาคมตามความเชื่อ จะสามารถช่วยถอนพิษจากการโดนยาพิษได้

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปาะ

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านความเชื่อ)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

หมอพื้นบ้าน (หมองู หมอเริม)

๒. สถานที่ตั้ง

๘๘ หมู่ที่ ๘ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางอุตร โงกเขา

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๖๓-๑๖๔๐๖๑๕

๕. การดำเนินงาน

เป็นหมอพื้นบ้านที่ช่วยรักษาผู้ถูกสัตว์มีพิษและงูพิษกัด รักษาโรคเริม โรคสะเก็ดเงิน รักษามาเป็นระยะเวลามากกว่า ๓๐ ปี โดยได้ความรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ที่สืบทอด ๆ กันมา เช่น ปู่ และบิดา โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการรักษา ส่วนใหญ่รักษาโดยการฝนยาสมุนไพร เช่น หมากแห้ง นอกจากนี้ยังรักษาด้วยวิธีการเป่าคาถาทำนํ้ามนต์

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านความเชื่อ)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

หมอน้ำมัน (หมอน้ำมันไฟ)

๒. สถานที่ตั้ง

๑๔๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นางประเจียบ อากุล

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

-

๕. การดำเนินงาน

หมอน้ำมันไฟ รักษาผู้ป่วยที่เป็นแผลพุพอง น้ำร้อนลวก ไฟไหม้ เป็นการรักษาด้วยน้ำมันมะพร้าวผสมตัวยา และวิธีการเป่าคาถาทำน้ำมันต์ เริ่มทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๕ โดยได้ความรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ที่สืบทอด ๆ กันมา

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านความเชื่อ)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

หมอพื้นบ้าน (หมอ)

๒. สถานที่ตั้ง

๑๘๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

นายสวัสดิ์ รอดแก้ว

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

-

๕. การดำเนินงาน

เป็นหมอพื้นบ้านที่ช่วยรักษาผู้ถูกสัตว์มีพิษและงูพิษกัด ได้ความรู้ที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาจากบิดา โดยเริ่มรักษามาตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี เป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการรักษาโดยการต้มยาสมุนไพร และใช้วิธีการปิดเปาตามความเชื่อ อีกทั้งยังรักษาโรคเรื้อรัง ที่มีความเชื่อว่าจะรักษาให้หายได้ภายใน ๗ วัน

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปาะ

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอื่น ๆ (ด้านความเชื่อ)

๑. ชื่อโครงการ / กิจกรรม / กลุ่ม

หมอพื้นบ้าน (หมอเริ่ม)

๒. สถานที่ตั้ง

๓๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลเกาะเปียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐

๓. ชื่อผู้ประสานงาน

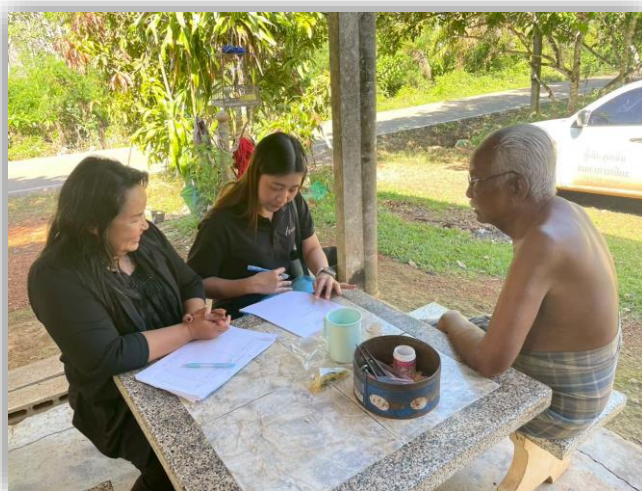
นายก่อกม บัวแก้ว

๔. เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๖๑-๕๖๐๕๐๘๖

๕. การดำเนินงาน

คุณตาก่อกม บัวแก้ว เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการรักษาโรคเรื้อรัง หรือ โรคงูสวัด เริ่มต้นมาจากการขอสูตรตำรับยาจากผู้มีความรู้ ได้ศึกษาวิธีการและเริ่มทำมาตั้งแต่สมัยหนุ่มๆ ปัจจุบัน อายุ ๘๘ ปี สุขภาพร่างกายจึงไม่ค่อยแข็งแรง โรคเรื้อรัง หรือ โรคงูสวัด รักษาด้วยการนำสมุนไพรพื้นบ้าน เช่น ตาไม้ไผ่สีสุก ต้นนาคราช ข้าวสาร ฯลฯ มาตำให้ละเอียด จากนั้นใช้วิธีการปิดเป่าตามความเชื่อ

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดย...สำนักปลัดฯ (ฝ่ายบริหารการศึกษา) อบต.เกาะเปียง

ตารางสรุปฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปาะเปี๊ยะ

ลำดับที่	สาขา/ด้าน	ชื่อภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา	สถานที่ตั้ง	เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ
๑	ด้านเกษตรกรรม	เกษตรผสมผสาน	นางสาวปวิณทกานต์ ไชยวัฒน์	๕๖ ม.๑๐ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๙๕-๕๑๙๖๑๖๔
๒	ด้านหัตถกรรม	ร้อยลูกปัดมโนราห์	นางอารีย์ ชูช่วย	๑๒๙ ม.๗ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๙๐-๒๗๙๑๒๖๑
๓	ด้านหัตถกรรม	สานสาดคล้า	นางแดง ศรีพล	๑๑/๑ ม.๗ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๙๓-๐๕๐๑๕๖๐
๔	ด้านการแพทย์แผนไทย	หมอฟันบ้าน (หมอกระดุก)	นายเจริญ สีนวน	๓๕ ม.๙ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๘๗-๘๘๖๘๖๘๙
๕	ด้านการแพทย์แผนไทย	หมอนวดเพื่อสุขภาพ	นายสมบัติ เพียงทอง	๔๕ ม.๑๐ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๙๓-๗๑๕๕๑๘๒
๖	ด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ หนองน้ำสาธารณะ หนองปรือ	องค์การบริหารส่วนตำบล เกาะเปาะเปี๊ยะ	ม.๖ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๗๕-๕๗๕๖๗๗
๗	ด้านศิลปกรรม	มโนราห์	นายเจริญ สีนวน	๓๕ ม.๙ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๘๗-๘๘๖๘๖๘๙
๘	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	ขับกลอนมโนราห์	นายทอง คงสุข	๑๘/๑ ม.๗ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	-
๙	ด้านอื่น ๆ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม เครื่องแกงผู้สูงอายุ บ้านโคกมะม่วง	นางศรีไพร บุชราภรณ์	๙๖/๑ ม.๔ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๘๑-๐๗๘๘๕๖๖
๑๐	ด้านอื่น ๆ	ขนมจีนเส้นสดแป้งสาคุ บ้านวังตะเคียน	นางช่อนกลิ่น รัตนะ	๖๘ ม.๙ ต.เกาะเปาะเปี๊ยะ	๐๖๑-๕๔๘๐๘๙๔

ตารางสรุปฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปียง

ลำดับที่	สาขา/ด้าน	ชื่อภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา	สถานที่ตั้ง	เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ
๑๑	ด้านอื่น ๆ	การทำขนม (ขนมบ้า ขนมรู)	นางจันทร์พร คงแก้ว	๑๔๑ ม.๑๐ ต.เกาะเปียง	๐๙๐-๒๔๙๑๑๕๗
๑๒	ด้านอื่น ๆ	การทำยาหมอม	นางหนูเอียด ชูช่วย	๒๙ ม.๙ ต.เกาะเปียง	-
๑๓	ด้านอื่น ๆ	ยาล้างสารพิษ	นางช่อนกลีน รัตน์ะ	๖๘ ม.๙ ต.เกาะเปียง	๐๖๑-๕๔๘๐๘๙๔
๑๔	ด้านอื่น ๆ	หมอฟันบ้าน (หมองู หมอเริ่ม)	นางอุดร โงกเขา	๙๘ ม.๘ ต.เกาะเปียง	๐๖๓-๑๖๔๐๖๑๕
๑๕	ด้านอื่น ๆ	หมอฟันบ้าน (หมอน้ำมันไฟ)	นางประเจียบ อาจกุล	๑๔๑ ม.๘ ต.เกาะเปียง	-
๑๖	ด้านอื่น ๆ	หมอฟันบ้าน (หมองู)	นายสวัสดิ์ รอดแก้ว	๑๘๕ ม.๕ ต.เกาะเปียง	๐๘๗-๒๗๕๐๐๘๖
๑๗	ด้านอื่น ๆ	หมอฟันบ้าน (หมอเริ่ม)	นายกล่อม บัวแก้ว	๓๓ ม.๒ ต.เกาะเปียง	๐๖๑-๕๖๐๕๐๘๖

